

PRAKTISCHE HANDLEIDING
voor de organisatie van de

SCHOLIERENVERKIEZINGEN
TWEEDE KAMER 2010

INHOUDSOPGAVE

Praktische voorbereiding	pag. 2
<ul style="list-style-type: none">• De datum• Schriftelijk stemmen niet meer mogelijk• Wie is stemgerechtigd?• Aanwijzen stembureau• De oproepkaarten• De organisatorische voorbereidingen• Informeren plaatselijke pers• De computer als stemhok	
De verkiezingsdag zelf	pag. 3
<ul style="list-style-type: none">• De taak van het stembureau• Het stemmen in stappen• Presentatie van de uitslag• Afronding• Tot slot• Vragen?	
Het reglement	pag. 7
<ul style="list-style-type: none">• Internetstemming	
Standaard persbericht	pag. 9

Praktische voorbereiding

De datum

De digitale Scholierenverkiezingen vinden plaats op maandag 7 en dinsdag 8 juni 2010. Het digitale stemlokaal is op deze dagen geopend van 08.00 tot 16.00 uur. Eerder en later is het niet mogelijk om te stemmen via internet. De uitslag zal op dinsdag 8 juni 2010 worden gepresenteerd in Den Haag. U bent van harte welkom om daar met uw leerlingen bij aanwezig te zijn. Gelijktijdig met de bekendmaking op de persconferentie wordt de uitslag op internet (www.scholierenverkiezingen.nl) gepubliceerd. De uitslag zal per school terug te vinden zijn.

Schriftelijk stemmen niet meer mogelijk

In de voorgaande scholierenverkiezingen werd steeds minder met papieren stembiljetten gestemd: de laatste keer werd er alleen maar via internet gestemd. Bij deze Scholierenverkiezingen is het enkel mogelijk via internet te stemmen.

Wie is stemgerechtigd?

Zoals bij de echte verkiezingen iedere stemgerechtigde een oproepkaart in de bus krijgt, zo moet ook bij de Scholierenverkiezingen duidelijk zijn wie er wel en wie er niet mag stemmen. Dit bepaalt de school zelf (alle klassen of alleen de bovenbouw etc.). Daarnaast moeten alle 'stemgerechtigden' goed weten waar, wanneer en hoe laat ze hun stem kunnen uitbrengen. Bekendmaking kan tijdens de lessen en bijvoorbeeld via posters gebeuren. Alle stemgerechtigden moeten op een lijst worden vermeld, die in het stembureau aanwezig is (zie het reglement in bijlage B).

Hoeveel tijd ben ik kwijt?

Als u een goed werkend stembureau heeft bent u met de Scholierenverkiezingen niet veel tijd kwijt. Een korte bijeenkomst met het stembureau, 1 uur opbouwen van het stemlokaal vooraf (stembokjes maken, posters ophangen ed.), 1 uur afbouwen. Op de verkiezingsdag kunt u er zelf voor kiezen of u de hele dag op het stembureau aanwezig wilt zijn.

Aanwijzen stembureau

Het is nuttig om al enige tijd vóór de verkiezingen de leden van het stembureau aan te wijzen. Deze personen (minimaal drie van wie één de rol van voorzitter op zich neemt) moeten tijdens de verkiezingsdag toezien op de gang van zaken en een ordelijk verloop. In het reglement staan de taken omschreven. Het is raadzaam de scholieren (of docenten) van het stembureau de tijd, ruimte en middelen te geven om zich goed voor te bereiden op de verantwoordelijke taak.

De oproepkaarten

Het IPP stuurt oproepkaarten aan scholen die zich hebben aangemeld. Daarbij is het aantal toegezonden kaarten gebaseerd op het door de school opgegeven aantal leerlingen. Elke oproepkaart heeft een unieke combinatie van een gebruikersnaam en een wachtwoord. Scholen zien erop toe dat aan elke leerling niet meer dan één oproepkaart wordt verstrekt. Van deze gebruikersnamen is alleen geregistreerd aan welke school ze verstrekt zijn, zodat het ook mogelijk is de uitslag per school te

registreren. De verkiezingen geschiedt geheim en anoniem: registratie van welke gebruikersnaam aan welke stemgerechtigde wordt verstrekt mag dan ook op geen enkele wijze plaatsvinden.

De organisatorische voorbereidingen

Het is leerzaam om zo veel mogelijk de 'echte' verkiezingen te simuleren. Zo kan er een stemlokaal worden ingericht. Soms is het mogelijk om de stemhokjes en bussen te lenen; deze kunnen gebruikt worden om de stemcomputers in te plaatsen en de oproepkaarten in te verzamelen. U kunt dan het beste contact opnemen met uw gemeente en vragen naar de afdeling burgerzaken (medewerker verkiezingen). Als het in uw eigen gemeente niet mogelijk is om deze materialen te lenen (of huren), is het wellicht in een buurgemeente wél mogelijk. Lukt het niet dan kunnen hokjes rond de stemcomputers en stembussen voor de oproepkaarten ook geïmproviseerd worden met houten schotten en kartonnen dozen.

Een activiteit rond de verkiezingen

Aan de scholierenverkiezingen kunt u nog andere activiteiten koppelen.

Desgevraagd kan het IPP deze activiteiten tegen betaling verzorgen.

- Bezoek van landelijke politici. Zij kunnen bijvoorbeeld een les geven of de verkiezingen officieel openen.
- Politieke markt waarbij politieke partijen zich in kraampjes voorstellen aan de leerlingen.
- Debat over landelijke thema's die jongeren aangaan.
- Debat tussen leden van politieke jongerenorganisaties.
- Stemexamen: www.stemexamen.nl

Informeren plaatselijke pers

Plaatselijke en regionale pers heeft vaak belangstelling voor de Scholierenverkiezingen. Het is verstandig kranten, eventuele lokale en regionale tv en radio, kabelkranten en andere media over de Scholierenverkiezingen te informeren. Een voorbeeld van een persbericht dat daarvoor gebruikt kan worden is opgenomen als bijlage 3 in deze handleiding.

De computer als stemhok

U kunt op de volgende manier de computers als stemcomputer gebruiken: ga op maandag 7 en/of dinsdag 8 juni naar <http://www.scholierenverkiezingen.nl>.

1. Klik met de muis op de in rode letters zichtbare tekst 'naar het stemhok'. Er volgt een scherm waarop om inlog-gegevens van de oproepkaart wordt gevraagd. Dit is het startscherm. U hoeft uw school niet apart in te voeren: in de codes van de oproepkaarten is uw school reeds opgenomen.
2. De leerlingen kunnen nu hun stem uitbrengen. Na volgen van de stemprocedure (zie verderop) keert het scherm terug naar de beginstand. Nu kan de volgende leerling een stem uitbrengen.
3. Nadat iedere leerling een stem heeft uitgebracht kan de computer worden uitgezet. De uitslag van uw scholierenverkiezingen is vanaf de avond van dinsdag 8 juni zichtbaar op www.scholierenverkiezingen.nl.

De verkiezingsdag zelf

De taak van het stembureau

Het stembureau dient er zorg voor te dragen dat er geheim (onzichtbaar voor anderen) gestemd wordt en dat alle stemgerechtigden maar één keer hun stem kunnen uitbrengen. Een afstreeplijst met alle namen van leerlingen is daarvoor in principe voldoende. Als een leerling binnen komt om te stemmen, wordt eerst gecontroleerd of hij of zij op de lijst staat. Als dat het geval is krijgt de leerling een oproepkaart en wordt de naam van de leerling afgestreept. Op de oproepkaart staan een gebruikersnaam en een wachtwoord vermeld. De stemgerechtigde moet deze gegevens invoeren in de computer om zijn stem te kunnen uitbrengen. Als een gebruikersnaam eenmaal ingevoerd is kan onder deze naam niet een tweede keer gestemd worden; ook kan een uitgebrachte stem niet gewijzigd worden.

Gebruikte oproepkaarten dienen na het uitbrengen van de stem verzameld te worden in een stembus om na afloop het aantal uitgebrachte stemmen te controleren. Het 'stembureau' ziet toe op de gang van zaken en vergelijkt na sluiting van het stembureau het aantal afgestreepte namen met het aantal terugontvangen oproepkaarten. Het stembureau mag voorafgaand aan en tijdens de verkiezingsdag inlichtingen verschaffen over de procedure van de verkiezingen, maar uiteraard niet (inhoudelijk) over de politieke partijen. Zie voor meer details de reglementen in bijlage B.

Om de procedures inzichtelijk te maken vragen we u het reglement goed en duidelijk zichtbaar op te hangen in het stembureau.

Het stemmen in stappen

Ter illustratie vindt u hieronder de pagina's die tijdens de Europese Verkiezingen van 1999 zijn gebruikt.

- 1) Ga op de ochtend van de verkiezingen naar de homepage www.scholierenverkiezingen.nl, klik op het rode hokje aan de rechterbovenkant of op het in rode letters zichtbare tekst 'naar het stemhokje'. Volg de instructies.

Er verschijnt nu een inlogscherf

- 2) Klik met de muis in het witte invulveld achter Gebruikersnaam.
- 3) Typ de Gebruikersnaam in die op de oproepkaart vermeld staat.
- 4) Klik met de muis in het witte invulveld achter Wachtwoord.
- 5) Typ hier het Wachtwoord exact zoals op de oproepkaart vermeld. Let op hoofdlettergebruik! Het Wachtwoord is niet zichtbaar maar zit achter sterretjes verstopt.
- 6) Klik op OK. Nu verschijnt het stemformulier met daarop alle partijen die meedoen aan de Tweede Kamerverkiezingen.

7) Klik op het vakje waarop je wilt stemmen.

8) Klaar? Klik dan op OK. Nu verschijnt de volgende pagina in beeld:

9) De stem is uitgebracht. Maak plaats voor de volgende leerling. De computer gaat zelf weer terug naar de welkomspagina.

Presentatie van de uitslag

Op de website wordt ruim voor de uitslag kenbaar gemaakt hoe de presentatie er uit zal zien. Wilt u met uw klas aanwezig zijn bij de persconferentie? Neem dan contact op met het IPP.

Afronding

In regionale en landelijke dagbladen, radio en TV zal aandacht worden besteed aan de Scholierenverkiezingen en aan de uitslag. Houdt u de media in de gaten zodat u deze uitzendingen misschien kunt opnemen om te gebruiken in een afsluitende les. Een door de leerlingen gemaakte verzameling van artikelen uit de regionale en landelijke dagbladen kan bijvoorbeeld dienen als afronding.

Daarnaast kan het aardig zijn om de uitslag van de Scholierenverkiezingen te toetsen aan de uitslag van de officiële verkiezingen. Ook is het mogelijk de uitslag te vergelijken met andere scholen of steden, en kunt u deze uitslag vergelijken met eerdere uitslagen op uw school (alleen als u eerder meedeed uiteraard...). Zie de website voor de zoekmachine. Bij een dagblad (of via de Stichting Krant in de Klas) kunnen meerdere exemplaren van de krant van de dag na de verkiezingen besteld worden zodat de twee verkiezingen met elkaar in verband gebracht kunnen worden en als stof tot discussie kunnen fungeren.

Tot slot

Het IPP ontwikkelt lesmateriaal zodat u uw leerlingen nader kunt laten kennis maken met wat de Tweede Kamer doet, hoe het werkt en waarom er eigenlijk verkiezingen zijn.

Succes met de organisatie van de scholierenverkiezingen!

Vragen

Instituut voor Publiek en Politiek
Bas Banning, projectleider Scholierenverkiezingen

020 5217646 / b.banning@publiek-politiek.nl

HET REGLEMENT

INTERNETSTEMMING

artikel 1 STEMRECHT

- 1.1 De school(-leiding) stelt vast welke leerlingen stemgerechtigd zijn en draagt zorg voor één of meer namenlijsten van stemgerechtigde leerlingen.
- 1.2 Alleen personen die op de lijst(en) van stemgerechtigde leerlingen voorkomen hebben stemrecht.
- 1.3 Alle stemgerechtigden kunnen één stem uitbrengen. Overdracht van stemrecht en stemmen bij volmacht is niet toegestaan.

artikel 2 STEMBUREAU

- 2.1 Het stembureau bestaat uit tenminste drie leden, waaronder een voorzitter.
- 2.2 Het stembureau is verantwoordelijk voor de goede gang van zaken tijdens de verkiezingen en draagt zorg voor naleving van dit reglement.

artikel 3 OPROEPKAARTEN

- 3.1 De voorzitter van het stembureau overhandigt elke stemgerechtigde die zich bij het stembureau meldt één oproepkaart, waarop een gebruikersnaam en wachtwoord staan vermeld. Een ander lid van het stembureau registreert op de lijst van stemgerechtigden aan wie oproepkaarten worden uitgereikt (bijvoorbeeld door aankruisen of doorstrepen van de namen). In geen geval mag worden geregistreerd aan welke persoon welke gebruikersnaam en wachtwoord verstrekt zijn.
- 3.2 Stemgerechtigden die een oproepkaart ontvangen hebben, zijn verplicht via de computer hun stem uit te brengen en de oproepkaart na afloop weer in te leveren bij een lid van het stembureau. Ingeleverde oproepkaarten worden door het stembureau in de stembus gedeponeed.

artikel 4 STEMMING

- 4.1 De stemming is geheim en anoniem. De stemcomputers worden daarom zo opgesteld dat het scherm alleen zichtbaar is voor de stemgerechtigde die zijn stem uitbrengt.

- 4.2 Een eenmaal uitgebrachte stem kan niet herroepen worden nadat de stemgerechtigde op het scherm heeft aangegeven akkoord te gaan met de stem die hij uitbrengt. Een eenmaal ingevoerde combinatie van gebruikersnaam en wachtwoord kan derhalve niet een tweede keer worden ingevoerd.

artikel 5 STEMBUS

- 5.1 Gedurende de periode dat gestemd mag worden blijft de stembus (een afgesloten bus, doos of kist) gesloten. De leden van het stembureau openen de stembus in het openbaar bij aanvang van de telling.

artikel 6 TELLEN VAN DE OPROEPKAARTEN

- 6.1 De op het stembureau aanwezige oproepkaarten worden voorafgaand aan de opening van het stemlokaal in het openbaar geteld.
- 6.2 De ingeleverde oproepkaarten en de niet-uitgedeelde oproepkaarten worden in het openbaar geteld door de leden van het stembureau, onder leiding van de voorzitter.
- 6.3 Aan de hand van de in artikel 1 bedoelde lijsten wordt vastgesteld aan hoeveel stemgerechtigden een oproepkaart is uitgereikt.
- 6.4 Het totaal aantal terugontvangen oproepkaarten moet overeenkomen met het aantal stemgerechtigden dat een oproepkaart in ontvangst heeft genomen. Het aantal terugontvangen oproepkaarten en het aantal niet-uitgereikte oproepkaarten moet gelijk zijn aan het aantal voor opening van de stembus getelde oproepkaarten. Bij een verschil in aantallen wordt hiervan –schriftelijk- melding gemaakt aan het Instituut voor Publiek en Politiek.

STANDAARD PERSBERICHT

Scholierenverkiezingen op **[naam school]**

Op maandag 7 juni en/of dinsdag 8 juni 2010, een dag voor de Tweede Kamerverkiezingen, organiseert het Instituut voor Publiek en Politiek (IPP) voor de zeventiende keer de landelijke Scholierenverkiezingen.

[Naam school] zal met **[aantal]** leerlingen (uit **[specificatie klassen]**) aan de scholierenverkiezingen deelnemen. Het digitale stemlokaal (zie www.scholierenverkiezingen.nl) is geopend van 08.00 tot 16.00 uur. Naar verwachting zullen de meeste leerlingen op onze school stemmen tussen **[tijd]** en **[tijd]** uur. De uitslag van **[naam school]** en die van alle andere deelnemende scholen, zal op dinsdag 8 juni omstreeks 18:00 worden bekendgemaakt tijdens een persconferentie en zal ook via Internet bekend worden gemaakt.

De leerlingen ontvangen bij aankomst in het stemlokaal een oproepkaart met een gebruikersnaam en een wachtwoord, waarmee een stem kan worden uitgebracht. Een stembureau bestaande uit **[X]** leerlingen (en/of) **[X]** docenten ziet toe op het eerlijke verloop van de verkiezingen. Elke leerling krijgt maar één keer een oproepkaart uitgereikt. De Internetsite is zodanig beveiligd dat met een gebruikersnaam en wachtwoord ook maar één keer gestemd kan worden.

De Scholierenverkiezingen bouwen voort op de ervaringen van de scholierenverkiezingen die sinds de Tweede Kamerverkiezingen van 1964 worden georganiseerd. Sinds 1994 worden de scholierenverkiezingen georganiseerd door het IPP waarbij steeds meer gebruik wordt gemaakt van het internet.

Voor meer informatie:

De verkiezingen op onze school:

[Naam school] [Naam docent] [Telefoonnummer]

Scholierenverkiezingen algemeen:

Instituut voor Publiek en Politiek, 020 5217600

Bas Banning en Nico Bloot (pers)

www.scholierenverkiezingen.nl